

EESSÕNA

Valmis on saanud teine riigiõiguse aastaraamat. See kinnitab toimetuse ja riigiõiguse sihtkapitali soovi, et aastaraamat ei jääks ühekordseks ettevõtmiseks, vaid ilmuks igal aastal. Loodetavasti innustab selline järjepidevus riigiõigusest rohkem kirjutama ja ergutab mõttevahetust riigiõiguse teemal, aidates sel viisil kaasa Eesti riigiõigusteaduse arengule, mis ongi riigiõiguse sihtkapitali missioon. Korrapäraselt ilmuv aastaraamat peaks andma ülevaate Eesti riigiõigusliku mõtlemise hetkeseisust ning parajasti olulistest riigiõiguse probleemidest, nende mõistmisest ja käsitlemisest.

Esimese aastaraamatuga võrreldes ilmub käesolevas aastaraamatus rohkem algupäraseid töid. Esmajärjekorras „toitub“ teine riigiõiguse aastaraamat Eesti Vabariigi esimese põhiseaduse sajandale aastapäevale pühendatud 36. õigus-teadlaste päevadel peetud ettekannetest. Professor Marju Luts-Sootaki ja Euroopa Kohtu endise kohtuniku Allan Rosase artiklid põhinevad õigusteadlaste päevade peaettekannetel ning Hesi Siimets-Grossi artikkel õigusajaloo paneelis esitatud ettekandel. Allan Rosase artikkel on ühtlasi esimene välismaise autori artikkel, mis on kirjutatud spetsiaalselt meie aastaraamatule. Riigiõiguse „ajavaimu“ edasiandmiseks avaldame ka õigusteadlaste päevi lõpetanud plenaaristungil arutelu, milles vaadati põhiseaduse tulevikku ja arutleti põhiseaduse arendamise üle. Mitme artikliga jätkame õigusteadlaste päevade riigiõiguse paneeli arutelu põhiseaduslikkuse järelevalve teemal. Eesti esimese põhiseaduse käsitlemise krooniks avaldame Eugen Maddisoni ja Oskar Angeluse kirjutatud 1920. aasta põhiseaduse kommentaari tõlke. See algupäraselt saksakeelne teos on esimene Eesti põhiseaduse terviklik kommentaar ja loodetavasti leiab see nüüd eesti keelde tõlgitult tee laiemas lugejaskonnani. Tõlke erialatoimetaja Marelle Leppik on lisanud olulisi viiteid ja märkusi, mis tutvustavad ja selgitavad kommentaari taustsüsteemiks olnud kohtupraktikat ja ajaloolist arengut.

Aastaraamatus jagub tähelepanu teistelegi teemadele. 2020. aastal tähistati pidulikult ka saja aasta möödumist Tartu rahulepingu sõlmimisest. Sel puhul ilmub aastaraamatus käsitus Eesti riigi *de iure* rahvusvahelisele tunnustamisele aluse pannud lepingu kõige olulisemast osast – artiklist II. Ühte Eesti poliitikas paaril viimasel aastal päevakorras olnud teemat meenutab artikkel, milles antakse ülevaade Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast seksuaalset sättemust ja soolist identiteeti puudutava diskrimineerimise keelu kohta. Samuti jätkab aastaraamat tõlgete avaldamist ja sisaldab esmakordselt arvustuse rubriiki.

Peale sisuliste muudatuste uueneb ka aastaraamatu vorm. Uue väliskujundusega soovime anda aastaraamatule rohkem raamatu väljanägemist. Suurema leviku ja parema juurdepääsu tagamiseks jätkame koostööd ajakirjaga *Juridica*, kes avaldab aastaraamatu elektroonilisel kujul.

Huvitavat lugemist!

Toimetus